Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/4623

31.8.2026

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Vägledning om tillämpningen av artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724

(C/2026/4623)

Cieľom tohto oznámenia je poskytnúť verejným obstarávateľom a obstarávateľom praktické usmernenie na posudzovanie príspevku k udržateľnosti a odolnosti v rámci postupov verejného obstarávania v súlade s článkom 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Toto usmernenie nie je právne záväzné. Hoci sa v ňom občas parafrázujú ustanovenia právnych predpisov Únie, jeho cieľom nie je rozšíriť ani obmedziť práva a povinnosti stanovené v akte o emisne neutrálnom priemysle alebo iných záväzných nástrojoch, ako je platforma STEP. Týmto usmernením navyše nie sú dotknuté pravidlá štátnej pomoci a zásada subsidiarity. Komisia môže toto usmernenie revidovať alebo rozšíriť.

OBSAH

			Strana
I.	Úvod		4
II.	Rozsah pôsobnosti		4
III.	Príspevok k udržateľnosti a odolnosti v rámci postupov verejného obstarávania		6
	A.	Požiadavky na environmentálnu udržateľnosť (článok 25 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle)	6
	B.	Dodatočné necenové požiadavky (článok 25 ods. 3 aktu o emisne neutrálnom priemysle)	6
		1. Osobitná podmienka týkajúca sa sociálnych alebo zamestnaneckých aspektov	6
		2. Požiadavka preukázať súlad s požiadavkami v oblasti kybernetickej bezpečnosti	7
		3. Osobitný zmluvný záväzok týkajúci sa včasného dodania	7
	C.	Požiadavky na odolnosť (článok 25 ods. 7 aktu o emisne neutrálnom priemysle)	8
		1. Kedy sa má zohľadniť príspevok k odolnosti?	8
		2. Uplatňovanie požiadaviek na odolnosť	9
		3. Určenie a overenie pôvodu konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov emisne neutrálnych technológií	11
		4. Meranie hodnoty hlavných špecifických komponentov	11
		5. Spĺňanie požiadaviek na odolnosť počas celého postupu verejného obstarávania	12
		6. Určenie primeraného poplatku [článok 25 ods. 7 písm. d) aktu o emisne neutrálnom priemysle]	13
IV.	Výnimky		13
	A.	Jediný dodávateľ [článok 25 ods. 9 písm. a) aktu o emisne neutrálnom priemysle]	14
	B.	Žiadna vhodná ponuka alebo žiadosť o účasť [článok 25 ods. 9 písm. b) a článok 25 ods. 11 aktu o emisne neutrálnom priemysle]	14
	C.	Neprimerane veľké rozdiely v nákladoch [článok 25 ods. 9 písm. c) a článok 25 ods. 10 aktu o emisne neutrálnom priemysle]	15
	D.	Medzinárodné dohody (článok 25 ods. 8 aktu o emisne neutrálnom priemysle)	16

ZOZNAM SKRATIEK

CPV	Spoločný slovník obstarávania
KN	Kombinovaná nomenklatúra
EÚ	Európska únia
GPA	Dohoda o vládnom obstarávaní
HS	Harmonizovaný systém
JRC	Spoločné výskumné centrum Európskej komisie
HŠK	Hlavný špecifický komponent
NZIA	Akt o emisne neutrálnom priemysle
FV	Fotovoltika

I. **ÚVOD**

Nariadením (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (ďalej len „akt o emisne neutrálnom priemysle“) ([1]) sa zriaďuje právny rámec zameraný na posilnenie ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií v Európskej únii. Konkrétne sa v článku 5 aktu o emisne neutrálnom priemysle v záujme zníženia strategickej závislosti EÚ vzhľadom na emisne neutrálne technológie a ich dodávateľské reťazce a v záujme dosiahnutia cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky stanovujú ciele Komisie a členských štátov dosiahnuť výrobnú kapacitu aspoň na úrovni 40 % ročných potrieb Únie v oblasti zavádzania emisne neutrálnych technológií do roku 2030 a 15 % svetovej výroby emisne neutrálnych technológií do roku 2040.

Na dosiahnutie týchto cieľov sa v článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle stanovujú požiadavky na postupy verejného obstarávania, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smerníc 2014/23/EÚ ([2]), 2014/24/EÚ ([3]) a 2014/25/EÚ ([4]) (ďalej len „smernice o verejnom obstarávaní“), s cieľom zabezpečiť, aby verejné výdavky napomáhali zvýšenie dopytu po emisne neutrálnych technológiách, ktoré prispievajú k udržateľnosti a odolnosti. V článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa stanovuje povinnosť uplatňovať minimálne požiadavky na environmentálnu udržateľnosť a odolnosť dodávateľského reťazca, ako aj ďalšie povinnosti súvisiace s plnením zákazky.

Toto oznámenie poskytuje verejným obstarávateľom a obstarávateľom usmernenie k uplatňovaniu článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle podľa článku 29 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle, pričom nemá vplyv na pravidlá štátnej pomoci.

II. **ROZSAH POSOBNOSTI**

Článok 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa vzťahuje na *„postupy verejného obstarávania, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ, ak sú súčasťou predmetu zákazky emisne neutrálne technológie uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) až k) tohto nariadenia“*, ako aj na *„zákazky na práce a koncesie na stavebné práce, ktoré zahŕňajú uvedenú technológiu“*.

Premietnutie rozsahu pôsobnosti smerníc o verejnom obstarávaní. V rozsahu pôsobnosti článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa premieta rozsah pôsobnosti smerníc o verejnom obstarávaní. Dané prahové hodnoty, vylúčenia a osobitné situácie stanovené v týchto smerniciach by sa preto mali zohľadniť pri posudzovaní, či postup verejného obstarávania patrí do rozsahu pôsobnosti článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Napríklad článok 25 sa vzťahuje na zákazky subvencované verejnými obstarávateľmi, ak spĺňajú kritériá stanovené v článku 13 smernice 2014/24/EÚ ([5]). Podobne sa článok 25 vzťahuje aj na dynamické nákupné systémy, ako aj na rámcové dohody, za predpokladu, že hodnota rámcovej dohody (nie zákaziek zadaných na základe takejto dohody) spĺňa prahové hodnoty stanovené v smerniciach o verejnom obstarávaní ([6]).

Časová pôsobnosť. Právom uplatniteľným na postup verejného obstarávania je právo uplatniteľné v čase výzvy na súťaž alebo v čase začatia postupu – nie v čase zadávania zákaziek. V prípade rámcových dohôd a zákaziek zadaných na základe týchto dohôd sa má uplatňovať právo uplatniteľné v čase zverejnenia výzvy na súťaž v kontexte danej rámcovej dohody.

Vrátane emisne neutrálnych technológií. V prípade zákaziek na práce a koncesií na stavebné práce sa uplatňuje článok 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle, ak „zahŕňajú“ emisne neutrálne technológie uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) až k). Napríklad zákazka na výstavbu alebo rekonštrukciu školského objektu, ktorý má byť vybavený solárnymi fotovoltickými (FV) panelmi, by patrila do rozsahu pôsobnosti článku 25.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Ú. v. EÚ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesií (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([5]) Ide o prípad, keď je zákazka na práce alebo zmluva o poskytovaní služieb priamo subvencovaná verejným obstarávateľom vo výške viac ako 50 % a jej hodnota presahuje určitý prah.

([6]) Aktuálne prahové hodnoty si možno overiť online tu: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/legal-rules-and-implementation/thresholds_sk.

V prípade ostatných postupov verejného obstarávania sa uplatňuje článok 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle, ak sú súčasťou ich predmetu emisne neutrálne technológie uvedené v článku 4 ods. 1 písm. a) až k) aktu o emisne neutrálnom priemysle. Predmet zákazky by mal určiť verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ a mal by byť výslovne uvedený v súťažných podkladoch. Spoločný slovník obstarávania (CPV) môže verejným obstarávateľom a obstarávateľom pomôcť pri stanovení predmetu zákazky. V príslušných prípadoch by sa však mali zohľadniť aj ďalšie aspekty. Znamená to, že článok 25 sa môže uplatniť aj v prípade, že príslušné emisne neutrálne technológie nie sú uvedené v CPV zákazky.

Uplatnenie článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle nastane vtedy, ak je súčasťou predmetu zákazky príslušná emisne neutrálna technológia. Hoci by emisne neutrálna technológia mala byť súčasťou predmetu zákazky, nezáleží na tom, aký podiel celkovej hodnoty zákazky predstavuje, keďže požiadavky článku 25 ods. 1 a 7 sa vzťahujú iba na zahrnuté emisne neutrálne technológie (a nie na celú zákazku). Podobne nie je hodnota emisne neutrálnej technológie relevantná, pokiaľ je (odhadovaná) hodnota celkovej zákazky vyššia ako prahové hodnoty, pri ktorých sa uplatňujú smernice o verejnom obstarávaní.

Uplatnenie článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle nastane len vtedy, ak je súčasťou predmetu zákazky konečný výrobok emisne neutrálnych technológií. Uplatnenie daného článku nenastane, ak predmet zákazky zahŕňa výrobky, ktorých subkomponenty tvorí emisne neutrálna technológia. Kým napríklad obstarávanie priemyselných batérií patrí do rozsahu pôsobnosti článku 25, obstarávanie elektrických autobusov a elektrických vozidiel, ktoré obsahujú batérie, do pôsobnosti tohto článku nepatrí ([7]).

Ak je postup verejného obstarávania rozdelený na časti, na účely článku 25 sa predmet obstarávania posudzuje vzhľadom na jednotlivé časti, a nie vzhľadom na celý postup obstarávania. Ak je napríklad postup verejného obstarávania rozdelený na dve časti, z ktorých jedna sa týka dodávky emisne neutrálnej technológie a druhá inštalácie tejto technológie, článok 25 by sa vzťahoval iba na prvú časť. Postupy sa nesmú rozdeľovať na časti s cieľom vylúčiť ich z rozsahu pôsobnosti aktu o emisne neutrálnom priemysle.

Medzi článkami 25 a 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle nedochádza k prekrývaniu. V niektorých prípadoch sa môže rozsah pôsobnosti článkov 25 a 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle prekrývať. V tejto súvislosti sa v odôvodnení č. 7 vykonávacieho nariadenia aktu o emisne neutrálnom priemysle o necenových kritériách v aukciách ([8]) uvádza:

„V súlade s článkom 26 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1735 musia členské štáty zahrnúť predbežné kvalifikačné kritériá alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk na účely posúdenia príspevku aukcie k udržateľnosti a odolnosti. V článku 25 nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa od verejných obstarávateľov a obstarávateľov vyžaduje, aby v určitých postupoch verejného obstarávania uplatňovali minimálne povinné požiadavky týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti a určité povinné požiadavky na posúdenie príspevku ponuky k odolnosti. Postupy verejného obstarávania aj aukcie na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie prispievajú k odolnosti Únie. Verejné podniky pôsobiace v odvetví energetiky, ktoré sú obstarávateľmi v súlade s článkom 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ, podliehajú článku 25 nariadenia (EÚ) 2024/1735 pri obstarávaní emisne neutrálnych technológií uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a) až k) nariadenia (EÚ) 2024/1735. Zároveň sa môžu zúčastňovať ako uchádzači na aukciách energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré podliehajú článku 26 nariadenia (EÚ) 2024/1735. V odôvodnení 81 nariadenia (EÚ) 2024/1735 sa pripomína, že je dôležité zabezpečiť, aby sa požiadavky na udržateľnosť a odolnosť uplatňovali spôsobom, ktorým sa zabezpečí spravodlivá a rovnaká hospodárska súťaž medzi účastníkmi trhu bez ohľadu na ich vlastnícku štruktúru. S cieľom zabezpečiť takúto spravodlivú a rovnakú hospodársku súťaž by sa na účely posúdenia požiadaviek na odolnosť a environmentálnu udržateľnosť mali na verejné podniky, ktoré sa zúčastňujú na aukciách energie z obnoviteľných zdrojov podľa článku 26, vzťahovať len pravidlá stanovené v článku 26. Pravidlá stanovené v článku 25 by sa mali uplatňovať na obstarávanie emisne neutrálnych technológií okrem prípadov, keď sa takéto obstarávanie používa na realizáciu projektov zadaných v rámci aukcií energie z obnoviteľných zdrojov, na ktoré sa vzťahuje článok 26.“

([7]) Tým sa odlišuje rozsah pôsobnosti článku 25 a článku 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Článok 25 sa uplatňuje v prípade, ak sú emisne neutrálne technológie uvedené v článku 4 písm. a) až k) aktu o emisne neutrálnom priemysle súčasťou predmetu zákazky. Tento zoznam zahŕňa batérie, ktoré tvoria subkomponent elektrických vozidiel, nie však systémy elektrického pohonu pre cestnú dopravu, ktoré možno priradiť k elektrickým vozidlám. Článok 28 sa naopak vzťahuje na verejné schémy podporujúce nákup akéhokoľvek konečného výrobku emisne neutrálnej technológie vrátane systémov elektrického pohonu pre cestnú dopravu. Z tohto dôvodu patria vozidlá s nulovými emisiami do rozsahu pôsobnosti článku 28 aktu o emisne neutrálnom priemysle (pozri oznámenie Komisie C/2026/123).

([8]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1176 z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

III. PRISPEVOK K UDRZATELNOSTI A ODOLNOSTI V RAMCI POSTUPOV VEREJNEHO OBSTARAVANIA

V článku 25 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa stanovuje, že v postupoch verejného obstarávania, ktoré patria do rozsahu jeho pôsobnosti, sa musia uplatňovať tri rôzne druhy požiadaviek: minimálne povinné požiadavky na environmentálnu udržateľnosť (článok 25 ods. 1), požiadavka na odolnosť (článok 25 ods. 7) a aspoň jedna z dodatočných požiadaviek uvedených v článku 25 ods. 3, týkajúcich sa sociálnych a zamestnaneckých aspektov, kybernetickej bezpečnosti alebo povinnosti zabezpečiť včasné dodanie. Požiadavky sa musia týkať konkrétnej emisne neutrálnej technológie, ktorá je predmetom obstarávania.

V súlade s článkom 25 ods. 12 písm. a) môžu členské štáty používať dodatočné necenové kritériá nad rámec kritérií uvedených v článku 25 vrátane kritérií, na ktoré sa nevzťahuje rozsah pôsobnosti aktu o emisne neutrálnom priemysle. Ak ide o štátnu pomoc, všetky necenové kritériá musia byť navrhnuté v súlade s pravidlami o štátnej pomoci, a to najmä so stanovenými maximálnymi limitmi váhy.

A. Požiadavky na environmentálnu udržateľnosť (článok 25 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle)

V článku 25 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa verejným obstarávateľom a obstarávateľom ukladá povinnosť zahrnúť minimálne požiadavky týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti obstarávaných emisne neutrálnych technológií, ako je stanovené vo vykonávacích aktoch. Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2026/718 ([9]) sa stanovujú minimálne povinné požiadavky na recyklovateľnosť listov rotora veterných turbín. V článku 25 ods. 1 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa nestanovujú žiadne povinnosti týkajúce sa emisne neutrálnych technológií a/alebo aspektov environmentálnej udržateľnosti, na ktoré sa tento vykonávací akt nevzťahuje ([10]). Verejní obstarávatelia a obstarávatelia však môžu do svojich postupov verejného obstarávania stále zahrnúť ďalšie požiadavky alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk súvisiace s environmentálnou udržateľnosťou, ako sa uvádza v článku 25 ods. 2.

Článok 25 ods. 1 sa opiera o vykonávací akt, ktorým sa stanovujú minimálne požiadavky na environmentálnu udržateľnosť, a preto sa uplatňuje odo dňa začatia uplatňovania tohto vykonávacieho aktu, t. j. od 30. júna 2026.

B. Dodatočné necenové požiadavky (článok 25 ods. 3 aktu o emisne neutrálnom priemysle)

Dodatočná necenová požiadavka uvedená v článku 25 ods. 3 sa vzťahuje iba na zákazky na práce a koncesie na stavebné práce, ktoré zahŕňajú emisne neutrálnu technológiu uvedenú v článku 4 ods. 1 písm. a) až k) aktu o emisne neutrálnom priemysle.

V tomto ustanovení sa vyžaduje, aby verejní obstarávatelia a obstarávatelia zahrnuli aspoň jednu z troch uvedených požiadaviek, a to:

— osobitnú podmienku týkajúcu sa sociálnych alebo zamestnaneckých aspektov,

— požiadavku na preukázanie súladu s uplatniteľnými požiadavkami v oblasti kybernetickej bezpečnosti, alebo

— osobitný zmluvný záväzok včas dodať komponent zákazky týkajúci sa emisne neutrálnych technológií uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a) až k).

1. *Osobitná podmienka týkajúca sa sociálnych alebo zamestnaneckých aspektov*

Verejní obstarávatelia a obstarávatelia by mali mať na pamäti cieľ strategického obstarávania podľa aktu o emisne neutrálnom priemysle, t. j. daná podmienka by mala mať pozitívny vplyv, pokiaľ ide o sociálne a zamestnanecké aspekty, na výrobu emisne neutrálnej technológie, ktorá je predmetom príslušnej zákazky. V tejto súvislosti by sa podmienky patriace do rozsahu pôsobnosti článku 25 ods. 3 písm. a) mohli týkať napríklad zamestnávania osôb, ktoré čelia osobitným sociálnym alebo profesijným ťažkostiam, účasti malých a stredných podnikov, etického obstarávania alebo povinností v oblasti odbornej prípravy a učňovského vzdelávania. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia sa môžu odvolávať aj na osobitné, už uplatnené sociálne a zamestnanecké podmienky, a to za predpokladu, že súvisia s predmetom príslušnej zákazky.

([9]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2026/718 z 20. marca 2026, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735, pokiaľ ide o minimálne požiadavky na environmentálnu udržateľnosť pri postupoch verejného obstarávania týkajúcich sa určitých emisne neutrálnych technológií (Ú. v. EÚ L 2026/718, 23.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/718/oj).

([10]) Týmto nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z iných právnych predpisov. Napríklad v prípade tepelných čerpadiel sú verejní obstarávatelia a obstarávatelia už v súčasnosti povinní obstarávať len zariadenia dvoch najvyšších tried energetickej účinnosti [pozri článok 7 smernice (EÚ) 2023/1791]. V prípade batérií budú požiadavky na environmentálnu udržateľnosť stanovené v súlade s nariadením o batériách [nariadenie (EÚ) 2024/1781].

Ak sú veľkosť potenciálnych uchádzačov a dodávateľov, ako aj hodnota emisne neutrálnej technológie uvedená v zákazke porovnateľné s rozsahom projektov v rámci aukcií v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, verejní obstarávatelia a obstarávatelia sa vyzývajú, aby danú osobitnú podmienku podľa článku 25 ods. 3 v maximálnej možnej miere zosúladili s príslušným predbežným kvalifikačným kritériom pre aukcie v rámci aktu o emisne neutrálnom priemysle (pozri článok 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle). Týka sa to sociálnych aspektov a aspektov súvisiacich s ľudskými právami v rámci predbežného kvalifikačného kritéria týkajúceho sa zodpovedného podnikania v aukciách, ktoré sú podrobnejšie uvedené v článku 4 vykonávacieho aktu k aktu o emisne neutrálnom priemysle ([11]). Pri zosúlaďovaní danej osobitnej podmienky s predbežným kvalifikačným kritériom by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali zabezpečiť, aby sa požiadavky tejto podmienky týkali predmetu zákazky a neprekračovali jeho rámec. Znamená to, že na operácie alebo dodávateľské reťazce súvisiace s daným výrobkom, prácou alebo poskytovanou službou musia byť zamerané všetky požiadavky týkajúce sa náležitej starostlivosti a zverejňovania informácií.

Príklady osobitných podmienok vo verejnom obstarávaní súvisiacich so sociálnymi alebo zamestnaneckými aspektmi:

— Realizátor zákazky sa zaväzuje odpracovať X hodín v rámci programov odborného vzdelávania (napr. učňovské vzdelávanie) a Y hodín v rámci programov sociálneho začlenenia (napr. opätovné začlenenie na trh práce) v súvislosti s plnením tejto zákazky.

— Pri plnení svojich záväzkov vyplývajúcich zo zákazky prijíma realizátor zákazky opatrenia zamerané na kľúčové aspekty náležitej starostlivosti v oblasti sociálnych a ľudských práv, ako sú stanovené v článku 5 ods. 1 písm. a) až g) smernice (EÚ) 2024/1760 o náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti podnikov.

2. *Požiadavka preukázať súlad s požiadavkami v oblasti kybernetickej bezpečnosti*

V článku 25 ods. 3 písm. b) aktu o emisne neutrálnom priemysle sa stanovuje povinnosť preukázať súlad s uplatniteľnými požiadavkami v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Konkrétne sa to týka aktu o kybernetickej odolnosti ([12]), ktorý začne naplno platiť 11. decembra 2027. Do tohto dátumu by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali od uchádzačov vyžadovať, aby preukázali súlad s príslušnými požiadavkami na kybernetickú bezpečnosť stanovenými vo vnútroštátnych a európskych právnych predpisoch.

Kybernetická bezpečnosť je jednou z požiadaviek článku 26 týkajúcich sa aukcií [pozri článok 5 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2025/1176]. Vnútroštátne orgány sa vyzývajú, aby sa v rámci možností riadili špecifikáciami stanovenými v článku 5 vykonávacieho nariadenia ([13]) k článku 26.

3. *Osobitný zmluvný záväzok týkajúci sa včasného dodania*

Povinnosť včasného dodania by sa mala vzťahovať konkrétne na komponent zákazky týkajúci sa emisne neutrálnych technológií. V rámci uvedenej povinnosti by sa malo vyžadovať, aby sa všetky aspekty súvisiace s emisne neutrálnymi technológiami zrealizovali včas, a to v relevantnom prípade aj vrátane plánovania, nákupu, inštalácie a uvedenia do prevádzky. Táto povinnosť sa nemusí vzťahovať na ostatné komponenty zákazky.

Podobne ako v prípade ostatných dodatočných necenových kritérií sa verejným obstarávateľom a obstarávateľom odporúča, aby túto osobitnú podmienku zosúladili s predbežným kvalifikačným kritériom týkajúcim sa včasného dodania podľa článku 26 aktu o emisne neutrálnom priemysle. V článku 6 vykonávacieho aktu ([14]) sa uvádzajú príklady príslušných predbežných kvalifikačných požiadaviek.

([11]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1176 z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2847 z 23. októbra 2024 o horizontálnych požiadavkách kybernetickej bezpečnosti pre produkty s digitálnymi prvkami a o zmene nariadení (EÚ) č. 168/2013 a (EÚ) 2019/1020 a smernice (EÚ) 2020/1828 (akt o kybernetickej odolnosti) (Ú. v. EÚ L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

([13]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1176 z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

([14]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1176 z 23. mája 2025, ktorým sa bližšie určujú predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk pre aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Príklad osobitných zmluvných záväzkov týkajúcich sa včasného dodania:

Trvanie prípravy a realizácie prác súvisiacich s inštaláciou fotovoltických modulov má trvať maximálne štyri mesiace od dátumu začatia uvedeného v súťažných podkladoch. V prípade prekročenia termínu dokončenia uvedeného v zákazke bude realizátor zákazky povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške XXX EUR za každý kalendárny deň omeškania. Po uplynutí osemdňového omeškania bude uplatnená zvýšená pokuta vo výške YYY EUR.

C. Požiadavky na odolnosť (článok 25 ods. 7 aktu o emisne neutrálnom priemysle)

1. *Kedy sa má zohľadniť príspevok k odolnosti?*

Požiadavka na odolnosť zakotvená v článku 25 ods. 7 sa vzťahuje iba na konečný výrobok emisne neutrálnych technológií a jeho hlavné špecifické komponenty, pri ktorých je EÚ vo veľkej miere závislá od dodávok z krajiny mimo EÚ. Hlavné špecifické komponenty emisne neutrálnych technológií sú uvedené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2025/1178 z 23. mája 2025 o stanovení pravidiel pre vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735, pokiaľ ide o zoznam konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií a ich hlavné špecifické komponenty na účely posúdenia ich príspevku k odolnosti ([15]).

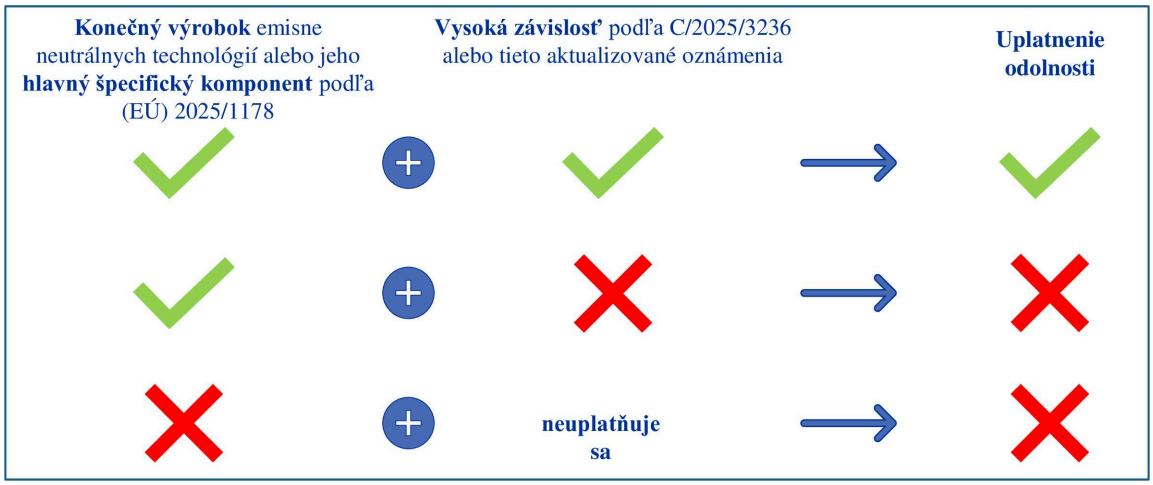
V článku 25 ods. 7 je vymedzená vysoká závislosť od dodávok. Zahrnuté sú dve situácie:

1. Viac ako 50 % únijných dodávok konečného výrobku alebo hlavného špecifického komponentu emisne neutrálnych technológií pochádza z jednej krajiny mimo EÚ; alebo

2. Viac ako 40 % únijných dodávok konečného výrobku alebo hlavného špecifického komponentu emisne neutrálnej technológie pochádza z krajiny mimo EÚ, A tento podiel sa v priebehu dvoch po sebe nasledujúcich rokov zvýšil v priemere najmenej o 10 percentuálnych bodov.

Obrázok 1

Kedy prihliadať na príspevok ponuky k odolnosti

Na účely týchto usmernení sa ako „dominantný zdroj dodávok“ vymedzuje každá krajina mimo EÚ, ktorá spĺňa jednu z dvoch podmienok stanovených v článku 25 ods. 7 druhom pododseku.

([15]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/1178 z 23. mája 2025 o stanovení pravidiel pre vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735, pokiaľ ide o zoznam konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií a ich hlavné špecifické komponenty na účely posúdenia ich príspevku k odolnosti (Ú. v. EÚ L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

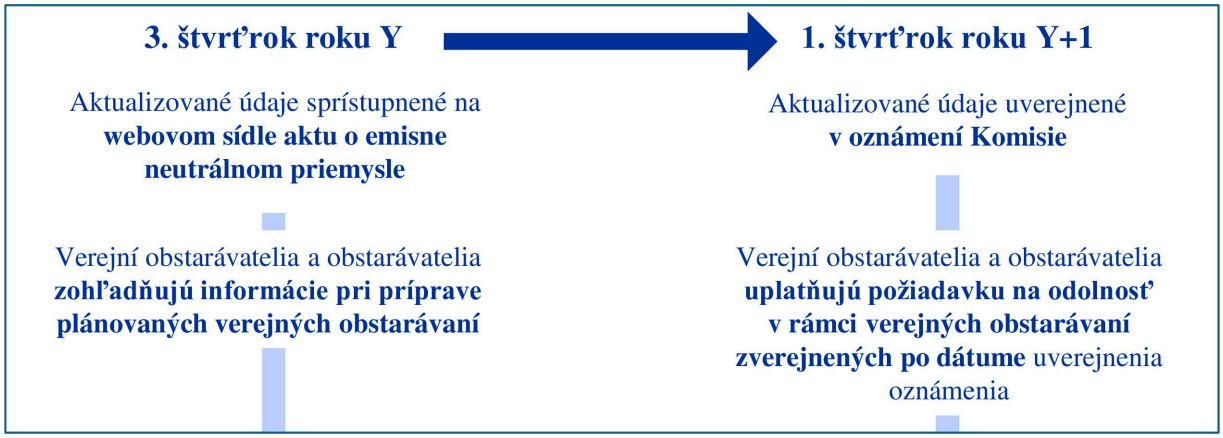
Podiely dodávok konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií v EÚ a ich hlavných špecifických komponentov pochádzajúcich z rôznych krajín mimo EÚ každoročne uvádza Komisia v osobitnom oznámení v súlade s článkom 29 ods. 2 aktu o emisne neutrálnom priemysle. Prvé oznámenie o závislostiach v oblasti emisne neutrálnych technológií už bolo uverejnené ([16]) a uplatňuje sa od 30. decembra 2025. Vysoké závislosti sú v tabuľke 1 tohto oznámenia zvýraznené tučným písmom a farebne. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia sú povinní oboznámiť sa s oznámením o závislostiach v oblasti emisne neutrálnych technológií, pričom by si sami nemali robiť vlastný výpočet závislostí v oblasti dodávok.

Oznámenie sa bude každoročne aktualizovať. Nemusia sa v ňom vždy poskytovať údaje o závislostiach v prípade všetkých hlavných špecifických komponentov. Komisia naliehavo pracuje na vytvorení základu pre meranie závislostí pri všetkých týchto komponentoch. Ďalšie údaje budú preto postupne dopĺňané v budúcich aktualizáciách. V prípade akéhokoľvek konečného výrobku alebo hlavného špecifického komponentu emisne neutrálnej technológie, ktorý nie je uvedený v oznámení, možno predpokladať, že v súvislosti s ním neexistuje vysoká závislosť.

S cieľom poskytnúť verejným obstarávateľom a obstarávateľom čas na prispôsobenie sa aktualizovaným informáciám o podiele únijných dodávok a závislostiach od rôznych krajín bude tabuľka s aktualizovanými údajmi sprístupnená na webovom sídle venovanom aktu o emisne neutrálnom priemysle približne šesť mesiacov pred uverejnením aktualizovaného oznámenia. Tabuľka bude aktualizovaná v treťom štvrťroku každého roka a samotné aktualizované oznámenie bude uverejnené v prvom štvrťroku nasledujúceho roka. Upozorňujeme, že údaje sprístupnené prostredníctvom webového sídla venovaného aktu o emisne neutrálnom priemysle slúžia iba na orientačné účely a na posúdenie závislosti od dodávok v súvislosti s článkom 25 ods. 7 druhým pododsekom sa má použiť výlučne oznámenie.

Obrázok 2

Realizačná lehota v súvislosti s požiadavkou na odolnosť

2. *Uplatňovanie požiadaviek na odolnosť*

Uplatnenie požiadaviek na odolnosť nastane vtedy, ak sa v oznámení Komisie o závislostiach v oblasti emisne neutrálnych technológií stanoví, že existuje vysoká závislosť v prípade konečného výrobku emisne neutrálnej technológie a/alebo v prípade jedného z jeho hlavných špecifických komponentov.

V článku 25 ods. 7 písm. a) a b) aktu o emisne neutrálnom priemysle sú uvedené základné požiadavky na odolnosť:

— V odseku 7 písm. a) sa stanovuje, že z dominantného zdroja dodávok by malo pochádzať najviac 50 % hodnoty konečného výrobku emisne neutrálnych technológií.

Znamená to, že najviac polovica celkových nákladov na konečný výrobok pre verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa môže pochádzať z dominantného zdroja dodávok. Napríklad v prípade strešných solárnych fotovoltických systémov sa v rámci zákazky môže na systémy dodávané z dominantného zdroja dodávok prideliť maximálne 50 % celkových nákladov na solárne fotovoltické systémy.

([16]) Oznámenie Komisie, ktorým sa poskytujú aktualizované informácie na určenie podielov dodávok Európskej únie v prípade konečných výrobkov a ich hlavných špecifických komponentov pochádzajúcich z rôznych tretích krajín podľa nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

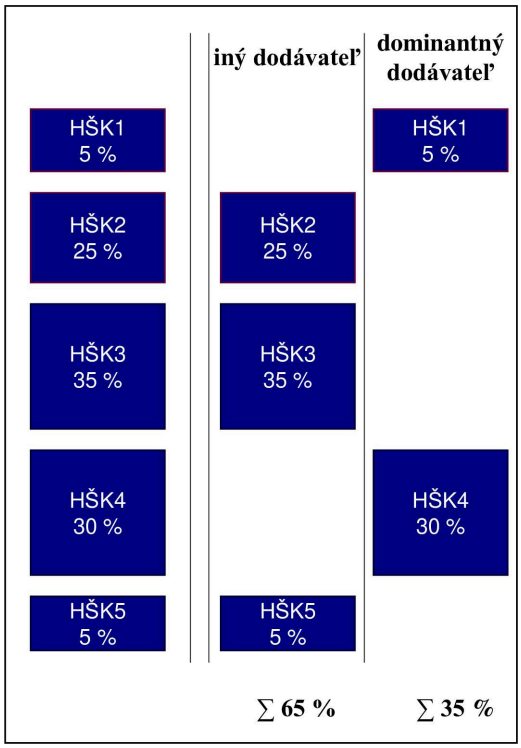
Tento výpočet sa vzťahuje na náklady, ktoré vzniknú verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi v súvislosti s dodávkou konečného výrobku emisne neutrálnych technológií. Nevypočíta sa ako súčet nákladov na hlavné špecifické komponenty.

— V odseku 7 písm. b) sa stanovuje, že najviac 50 % hodnoty hlavných špecifických komponentov by malo pochádzať z dominantného zdroja dodávok.

Požiadavka uvedená v odseku 7 písm. b) sa vzťahuje na súhrnnú hodnotu všetkých hlavných špecifických komponentov, nie na hodnotu každého jednotlivého komponentu. Na výpočet podielu pochádzajúceho z dominantného zdroja dodávok sú potrebné dve informácie: 1. pôvod každého hlavného špecifického komponentu (pozri oddiel III.C.3) a 2. hodnotový podiel každého hlavného špecifického komponentu (pozri oddiel III.C.4). Celková hodnota všetkých hlavných špecifických komponentov pochádzajúcich z dominantného zdroja dodávok nesmie presiahnuť 50 % celkovej hodnoty. Voľba komponentov by mala byť ponechaná v zodpovednosti uchádzača (a nie verejných obstarávateľov alebo obstarávateľov). Tým sa zabezpečuje dostatočná konkurencia medzi dodávateľmi komponentov, pričom sa uchádzačom umožňuje, aby si zvolili najvýhodnejšie riešenia z hľadiska nákladov pri súčasnom rešpektovaní daných požiadaviek.

Obrázok 3

Uplatnenie článku 25 ods. 7 písm. b)

Vysvetľuje sa to na tomto zjednodušenom príklade Figure 3: táto emisne neutrálna technológia sa skladá z piatich hlavných špecifických komponentov. Uchádzač má v úmysle použiť emisne neutrálny výrobok, ktorý obsahuje dva hlavné špecifické komponenty pochádzajúce z dominantného zdroja dodávok (označené ako „HŠK1“ a „HŠK4“). Montáž a súčiastky spolu tvoria 35 % hodnoty všetkých hlavných špecifických komponentov. V tomto príklade by hlavné špecifické komponenty spĺňali požiadavky odseku 7 písm. b).

Požiadavka na odolnosť sa vzťahuje na konkrétne emisne neutrálne technológie dodávané v rámci verejného obstarávania, nie na celkový alebo priemerný objem, ktoré dodávateľ získal v rámci jeho výroby.

Podmienky na to, aby sa krajina stala dominantným zdrojom dodávok, môžu spĺňať dve rôzne krajiny – ak je jedna krajina dominantná v prípade jedného komponentu a druhá krajina v prípade iného komponentu. V tomto prípade sa požiadavka na odolnosť uplatňuje na každý komponent samostatne. Upozorňujeme, že k dátumu zverejnenia týchto usmernení ide o hypotetický scenár.

3. *Určenie a overenie pôvodu konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov emisne neutrálnych technológií*

Na účely uplatnenia článku 25 ods. 7 aktu o emisne neutrálnom priemysle musia uchádzači, verejní obstarávatelia a obstarávatelia poznať pôvod konečného výrobku emisne neutrálnych technológií a jeho hlavných špecifických komponentov. Pôvod konečného výrobku emisne neutrálnych technológií a jeho hlavných špecifických komponentov by sa mal určiť v súlade s nepreferenčnými pravidlami pôvodu na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ([17]) (Colný kódex Únie). V tomto nariadení sa stanovujú pravidlá a postupy pre colné operácie v rámci EÚ, ktoré zahŕňajú pojem pravidiel pôvodu v záujme určenia miesta pôvodu výrobku. Nepreferenčné pravidlá pôvodu vychádzajú z položky HS príslušného výrobku. V prípade technológií, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje požiadavka týkajúca sa odolnosti, príloha II obsahuje prehľad príslušných položiek HS. Nepreferenčné pravidlá pôvodu sú uvedené v Tabuľke pravidiel zoznamu udeľujúceho nepreferenčný pôvod výrobkom (podľa zatriedenia do KN) Európskej komisie ([18]).

V súlade s Colným kódexom Únie platí v súvislosti s dôkazom o pôvode zásada voľného dokazovania. Na preukázanie pôvodu konečného výrobku alebo hlavného špecifického komponentu emisne neutrálnych technológií je teda možné použiť širokú škálu dokumentov a dôkazov. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia môžu preto požadovať akékoľvek dokumenty, v ktorých sa poskytujú spoľahlivé informácie preukazujúce súvislosť výrobkov s miestom ich výroby alebo montáže. Tieto dokumenty môžu zahŕňať faktúry, identifikačné čísla výrobkov, sériové čísla alebo kódy, štítky, osvedčenia o pôvode, nákladné listy a iné prepravné doklady, zoznamy materiálov, osvedčenia o továrenskej kontrole alebo systémy na vykonávanie výroby.

Hoci sa Colný kódex Únie vzťahuje iba na výrobky dovážané do EÚ, tú istú dokumentáciu možno analogicky použiť aj v prípade konečných výrobkov a hlavných špecifických komponentov emisne neutrálnych technológií, na ktoré sa Colný kódex Únie nevzťahuje. Patria sem hotové výrobky a hlavné špecifické komponenty vyrobené v EÚ alebo dovezené ako súčasť širšieho výrobku. V druhom prípade by colná dokumentácia slúžila ako dôkaz o pôvode širšieho výrobku, nie však konkrétnych komponentov, ktoré sú v ňom zabudované.

Okrem písomných dôkazov by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali postupne prechádzať na využívanie digitálnych systémov vysledovateľnosti, ktoré umožňujú overovanie pôvodu a dodávateľských reťazcov bezpečným a interoperabilným spôsobom. V budúcnosti by to mohlo zahŕňať aj digitálne pasy výrobkov. Ak realizátor zákazky uvedie, že niektoré z jeho výrobkov alebo hlavných špecifických komponentov pochádzajú z dominantného zdroja dodávok, verejný obstarávateľ ani obstarávateľ by nemali vyžadovať dôkaz o pôvode týchto výrobkov alebo hlavných špecifických komponentov.

Ak realizátor zákazky nepredloží žiadne príslušné dokumenty preukazujúce pôvod alebo miesto montáže výrobku alebo hlavného špecifického komponentu, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ by mal vychádzať z predpokladu, že tieto výrobky alebo hlavné špecifické komponenty pochádzajú z krajiny, od ktorej je EÚ veľmi závislá, alebo sú v nej zmontované.

S cieľom znížiť administratívnu záťaž verejných obstarávateľov a obstarávateľov Komisia vyzýva členské štáty, aby v súvislosti s výrobkami emisne neutrálnych technológií, ktoré spĺňajú požiadavky na odolnosť, vytvorili zoznamy schválených technológií, tzv. biele zoznamy.

4. *Meranie hodnoty hlavných špecifických komponentov*

Na účely uplatnenia článku 25 ods. 7 písm. b) aktu o emisne neutrálnom priemysle musia uchádzači, verejní obstarávatelia a obstarávatelia poznať hodnotový podiel každého hlavného špecifického komponentu na konečnom výrobku. Na tento účel môžu uchádzači buď použiť referenčné hodnotové podiely uvedené v prílohe I k týmto usmerneniam, alebo preukázať skutočné hodnotové podiely hlavných špecifických komponentov pomocou príslušných podporných dokumentov.

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([18]) Európska komisia, Tabuľka obsahujúca zoznam pravidiel Európskej komisie, na základe ktorých sa výrobkom priznáva nepreferenčný pôvod (podľa zatriedenia v kombinovanej nomenklatúre), https://taxation-customs.ec.europa.eu/table-list-rules-conferring-non-preferential-origin-products-following-classification-cn_sk.

Referenčné hodnoty

Uchádzači môžu využiť referenčné hodnoty na zjednodušenie uplatňovania požiadavky na odolnosť. V prílohe I k tomuto usmerneniu sú uvedené referenčné hodnotové podiely v prípade hlavných špecifických komponentov najrelevantnejších emisne neutrálnych technológií v kontexte verejného obstarávania. Tieto hodnotové podiely sú založené na odhadoch Spoločného výskumného centra (JRC) Európskej komisie. Zodpovedajú pridanej hodnote hlavných špecifických komponentov ([19]).

Referenčné hodnoty sú uvedené iba pre emisne neutrálne technológie, pri ktorých v čase zverejnenia tohto usmernenia existuje závislosť od dodávok ([20]). Toto usmernenie môže byť v prípade potreby aktualizované s cieľom poskytnúť referenčné hodnoty pre ďalšie emisne neutrálne technológie, napríklad ak vzniknú závislosti v oblasti dodávok v súvislosti s ďalšími technológiami. Referenčné hodnoty sa môžu takisto aktualizovať tak, aby sa v nich zohľadňovali meniace sa trhové podmienky.

Skutočné hodnoty

Referenčné hodnotové podiely uvedené v prílohe I nemusia zodpovedať skutočnej hodnote hlavného špecifického komponentu. Uchádzači by preto mali mať možnosť určiť hodnotové podiely svojich hlavných špecifických komponentov a tieto podiely použiť pri uplatňovaní požiadavky na odolnosť podľa článku 25 ods. 7 písm. b) aktu o emisne neutrálnom priemysle. Uchádzači by pri tom mali byť schopní preukázať verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom, ako vypočítavajú hodnotový podiel daných komponentov.

Pri určovaní a preukazovaní hodnotových podielov, ktoré sa odchyľujú od hodnotových podielov uvedených v prílohe I, alebo pri obstarávaní technológií, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, by sa mali dodržiavať tieto zásady:

— hodnotové podiely všetkých hlavných komponentov spolu dosahujú 100 %,

— každý jednotlivý podiel predstavuje relatívnu pridanú hodnotu výroby predmetného hlavného špecifického komponentu,

— je potrebné predložiť príslušnú dokumentáciu o nákupných cenách a pôvode komponentov, ako je uvedené v oddiele III.C.3,

— hodnoty hlavných špecifických komponentov by sa mali vypočítať tak, aby zahŕňali antidumpingové clá, antisubvenčné clá a colné sadzby.

Ak je faktúra vystavená v inej mene, jej hodnota sa musí prepočítať na EUR na základe výmenného kurzu eura platného v okamihu nákupu.

5. *Spĺňanie požiadaviek na odolnosť počas celého postupu verejného obstarávania*

Pokiaľ ide o všetky ostatné požiadavky, podmienky a zmluvné záväzky uvedené v článku 25, sa uchádzači v čase predloženia ponuky musia zaviazať k splneniu požiadaviek na odolnosť, napríklad prostredníctvom vlastného vyhlásenia. Skutočný súlad s požiadavkami možno preukázať neskôr.

Verejní obstarávatelia a obstarávatelia môžu podľa vlastného uváženia rozhodnúť, kedy overia skutočný súlad s požiadavkami. K tomu môže dôjsť v rôznych fázach trvania projektu. Rovnako je na ich uvážení, aby určili, aké dokumenty možno použiť na primerané preukázanie súladu.

([19]) Pri týchto odhadoch sa neprihliada na pridanú hodnotu komponentov, ktoré nie sú hlavnými špecifickými komponentmi. Preto môžu byť hodnotové podiely väčšie ako pridaná hodnota hlavných špecifických komponentov, ak sa zohľadnia všetky ostatné komponenty a kroky v rámci hodnotového reťazca.

([20]) V súlade s oznámením Komisie, ktorým sa poskytujú aktualizované informácie na určenie podielov dodávok Európskej únie v prípade konečných výrobkov a ich hlavných špecifických komponentov pochádzajúcich z rôznych tretích krajín podľa nariadenia (EÚ) 2024/1735 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

Pri stanovovaní požiadaviek na preukázanie súladu s kritériami týkajúcimi sa odolnosti je dôležité, aby verejní obstarávatelia a obstarávatelia prihliadali na realizačnú lehotu v záujme určenia dodávateľa prvku s emisne neutrálnymi technológiami v rámci danej zákazky: realizátor zákazky nebude môcť predložiť dôkazy ešte pred fázou projektu, v ktorej sa vyberajú dodávatelia.

6. *Určenie primeraného poplatku [článok 25 ods. 7 písm. d) aktu o emisne neutrálnom priemysle]*

Zákazka zahŕňajúca povinnosti v oblasti odolnosti bude udelená najlepšej ponuke spomedzi tých, ktoré spĺňajú povinnosti v oblasti odolnosti a ďalšie požiadavky. Ak víťazný uchádzač v neskoršej fáze nie je schopný predložiť verejným obstarávateľom a obstarávateľom primerané dôkazy o splnení podmienok uvedených v článku 25 ods. 7 písm. a) a b), verejní obstarávatelia a obstarávatelia požiadajú úspešného uchádzača o zaplatenie primeraného poplatku vo výške najmenej 10 % hodnoty konkrétnych konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií v rámci zákazky – nie celkovej hodnoty zákazky. Ak uchádzač nedokáže preukázať úplné splnenie požiadaviek, – a to aj v prípade, že predmetné požiadavky nespĺňa iba časť danej emisne neutrálnej technológie – musí sa na celkovú hodnotu konečného výrobku emisne neutrálnych technológií uplatniť poplatok vo výške minimálne 10 %.

Príklad: verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ vyhlási verejnú zákazku na práce, ktorá súvisí s dodávkou a inštaláciou fotovoltických modulov. Pred začatím postupu verejného obstarávania Komisia stanoví, že krajina X je dominantným zdrojom dodávok fotovoltických modulov a že v rámci postupu verejného obstarávania sa musia uplatňovať požiadavky na odolnosť podľa článku 25 ods. 7. Počas plnenia zákazky verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ požiada o predloženie dôkazov o splnení podmienok podľa článku 25 ods. 7 písm. c). Realizátor zákazky predloží príslušný dôkaz o tom, že fotovoltické moduly obstaral mimo krajiny X, avšak len v rozsahu 30 % celkovej hodnoty obstaraných fotovoltických modulov. Podľa článku 25 ods. 7 písm. d) je realizátor zákazky povinný uhradiť primeraný poplatok vo výške najmenej 10 % hodnoty všetkých fotovoltických modulov dodaných na základe zákazky.

Verejní obstarávatelia a obstarávatelia by sa mali uistiť, že hodnota konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií v zákazke nie je nezvyčajne nízka. Primeraný poplatok sa musí vzťahovať na hodnotu konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, v ktorej sa zohľadňujú trhové podmienky. Napríklad súčasťou zákazky na práce týkajúcej sa stavebných prác je inštalácia solárnych panelov. Cena panelov je o 50 % nižšia ako trhová cena. Nie je možné predložiť potrebné dôkazy o splnení požiadaviek na odolnosť. Príslušný poplatok sa musí vzťahovať na hodnotový podiel solárneho fotovoltického systému vzhľadom na trhovú hodnotu, nie vzhľadom na nízku cenu uvedenú v zákazke na uskutočnenie prác.

Pokiaľ ide o primeraný poplatok, mal by byť dostatočne vysoký, aby odradil od stratégií v rámci verejných obstarávaní spočívajúce v úmyselnom nedodržaní požiadavky na odolnosť, ktoré je možné overiť až spätne. Poplatok môže mať formu jednorazovej pokuty alebo podľa vhodnosti aj inú formu.

IV. **VÝNIMKY**

V článku 25 ods. 9 a článku 25 ods. 11 sa verejným obstarávateľom a obstarávateľom umožňuje, aby v niektorých výnimočných prípadoch rozhodli, že v takýchto prípadoch kritériá udržateľnosti a odolnosti neuplatnia.

V súlade s článkom 25 ods. 9 môžu verejní obstarávatelia a obstarávatelia pri zverejnení výzvy alebo pri začatí postupu rozhodnúť, že požiadavky na environmentálnu udržateľnosť uvedené v článku 25 ods. 1 a dodatočné požiadavky uvedené v článku 25 ods. 3 neuplatnia v nasledujúcich prípadoch:

— ak by na základe objektívneho a transparentného posúdenia bol schopný túto technológiu dodať iba jeden hospodársky subjekt [článok 25 ods. 9 písm. a)],

— ak podobný predchádzajúci postup neviedol k predloženiu vhodných ponúk alebo žiadostí o účasť [článok 25 ods. 9 písm. b)], alebo

— ak by rozdiely v nákladoch medzi ponukami spĺňajúcimi požiadavky a ponukami, ktoré ich nespĺňajú, boli neprimerané [článok 25 ods. 9 písm. c)].

Pokiaľ ide o kritériá odolnosti stanovené v článku 25 ods. 7, systém výnimiek sa líši. V článku 25 ods. 8 sa stanovuje automatická a povinná výnimka v prípadoch, keď sa to vyžaduje v medzinárodných dohodách. V článku 25 ods. 11 je stanovená obmedzenejšia výnimka *ex post*: verejní obstarávatelia a obstarávatelia sa môžu rozhodnúť neuplatňovať požiadavky na odolnosť iba vtedy, ak zaradenie týchto požiadaviek viedlo k tomu, že v rámci toho istého postupu neboli predložené žiadne vhodné ponuky alebo žiadosti o účasť.

Opodstatnenie výnimky ✓– opodstatnenie je možné, ×– opodstatnenie nie je možné	Požiadavky na environmentálnu udržateľnosť (článok 25 ods. 1)	Dodatočné požiadavky (článok 25 ods. 3)	Požiadavky na odolnosť (článok 25 ods. 7)
Jediný dodávateľ	✓ Článok 25 ods. 9 písm. a)	✓ Článok 25 ods. 9 písm. a)	✗
Žiadne vhodné ponuky	✓ — v reakcii na podobný predchádzajúci postup Článok 25 ods. 9 písm. b)	✓ — v reakcii na podobný predchádzajúci postup Článok 25 ods. 9 písm. b)	✓ — v reakcii na ten istý postup Článok 25 ods. 11
Neprimerané náklady alebo technická nekompatibilita	✓ Článok 25 ods. 9 písm. c)	✓ Článok 25 ods. 9 písm. c)	✗
Medzinárodné dohody (napr. GPA)	✗	✗	✓ Článok 25 ods. 8

A. **Jediný dodávateľ [článok 25 ods. 9 písm. a) aktu o emisne neutrálnom priemysle]**

Výnimka uvedená v článku 25 ods. 9 písm. a) aktu o emisne neutrálnom priemysle sa týka monopolnej situácie, v ktorej emisne neutrálnu technológiu môže dodávať iba konkrétny hospodársky subjekt, pričom neexistuje žiadna primeraná alternatíva ani náhrada. Ak verejní obstarávatelia a obstarávatelia vykonajú predbežnú analýzu trhu a/alebo predbežné konzultácie na trhu a na základe objektívneho a transparentného posúdenia zistia, že takáto monopolná situácia existuje, môžu sa rozhodnúť neuplatniť požiadavky uvedené v článku 25 ods. 1 a 3. Okrem toho absencia hospodárskej súťaže nesmie byť dôsledkom umelého obmedzenia parametrov postupu verejného obstarávania. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia nesmú manipulovať s technickými špecifikáciami alebo požiadavkami s cieľom vylúčiť konkurenciu. Daná výnimka je skôr prísne obmedzená na nevyhnutné prípady technologickej exkluzivity.

Táto výnimka by sa mala uplatňovať transparentne a v súlade so zásadami stanovenými v právnych predpisoch EÚ o verejnom obstarávaní. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia by mali byť schopní preukázať, že neexistuje žiadny primeraný alternatívny dodávateľ ani náhrada a že absencia konkurenčných ponúk nie je dôsledkom svojvoľných alebo zbytočných obmedzení v rámci daného postupu verejného obstarávania týkajúceho sa emisne neutrálnej technológie.

B. **Žiadna vhodná ponuka alebo žiadosť o účasť [článok 25 ods. 9 písm. b) a článok 25 ods. 11 aktu o emisne neutrálnom priemysle]**

Pokiaľ ide o požiadavky na environmentálnu udržateľnosť a dodatočné požiadavky, výnimka podľa článku 25 ods. 9 písm. b) umožňuje verejným obstarávateľom a obstarávateľom neuplatňovať požiadavky článku 25 ods. 1 a ods. 3, ak v reakcii na podobný predchádzajúci postup verejného obstarávania, ktorý vyhlásil ten istý verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ v priebehu dvoch rokov bezprostredne pred začatím plánovaného nového postupu verejného obstarávania, neboli predložené žiadne vhodné ponuky alebo žiadosti o účasť.

V smernici 2014/24/EÚ sa ďalej objasňuje, kedy by sa ponuka alebo žiadosť o účasť mala považovať za „nevhodnú“. V smernici sa stanovuje:

„Ponuka sa považuje za nevhodnú, ak je vzhľadom na zákazku irelevantná, pričom bez podstatných zmien nie je zjavne schopná uspokojiť potreby a požiadavky verejného obstarávateľa uvedené v súťažných podkladoch. Žiadosť o účasť sa považuje za nevhodnú, ak sa príslušný hospodársky subjekt má alebo môže vylúčiť podľa článku 57 alebo nespĺňa podmienky účasti, ktoré stanovil verejný obstarávateľ podľa článku 58.“ ([21])

Je potrebné zdôrazniť, že ponuku alebo žiadosť o účasť nemožno považovať za „nevhodnú“, ak jej cena presahuje rozpočet verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý bol stanovený a zdokumentovaný pred začatím postupu verejného obstarávania.

Pokiaľ ide o požiadavky na odolnosť, článok 25 ods. 11 smernice o verejnom obstarávaní možno uplatniť iba vtedy, ak bolo začatý postup verejného obstarávania zahŕňajúci požiadavky na odolnosť a v rámci neho nedošlo k predloženiu vhodných ponúk alebo vhodných žiadostí o účasť. Nemôže sa uplatniť na základe podobného predchádzajúceho postupu verejného obstarávania, v rámci ktorého nedošlo k predloženiu žiadnej vhodnej ponuka alebo žiadosti o účasť, ani na základe predbežnej analýzy trhu, z ktorej vyplýva, že v prípade začatia postupu verejného obstarávania zahŕňajúceho požiadavky na odolnosť nebude predložená žiadna vhodná ponuka alebo žiadosť o účasť.

Ak je táto podmienka splnená, verejní obstarávatelia a obstarávatelia si môžu vybrať jednu z dvoch možností:

— ***Rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia.*** Ak sa verejní obstarávatelia a obstarávatelia rozhodnú využiť rokovacie konanie, nesmú meniť žiadne špecifikácie verejného obstarávania/minimálne požiadavky vrátane požiadaviek na odolnosť. Budú však môcť rokovať o ostatných aspektoch zákazky.

— ***Neuplatňovanie požiadaviek na odolnosť.*** Verejní obstarávatelia a obstarávatelia sa takisto môžu rozhodnúť vyhlásiť nový postup verejného obstarávania, ktorého cieľom je uspokojiť rovnaké potreby ako sú potreby stanovené v pôvodnom postupe, ale bez uplatnenia požiadaviek na odolnosť. V tomto prípade majú verejní obstarávatelia a obstarávatelia väčšiu flexibilitu pri úprave špecifikácií verejného obstarávania v porovnaní s pôvodným postupom verejného obstarávania.

C. Neprimerane veľké rozdiely v nákladoch [článok 25 ods. 9 písm. c) a článok 25 ods. 10 aktu o emisne neutrálnom priemysle]

Podľa článku 25 ods. 9 písm. c) a článku 25 ods. 10 aktu o emisne neutrálnom priemysle, ak je odhadovaný cenový rozdiel vyplývajúci z uplatnenia požiadavky na udržateľnosť (článok 25 ods. 1) a dodatočnej požiadavky (článok 25 ods. 3) vyšší ako 20 %, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ môžu rozhodnúť, že tieto dve požiadavky do postupu verejného obstarávania nezahrnú.

Odhadovaný cenový rozdiel vo výške 20 % by sa mal vzťahovať na náklady na prvok emisne neutrálnej technológie vo verejnej zákazke, nie na hodnotu celej zákazky. Hodnota zákazky by sa mala odhadnúť v súlade s článkom 5 smernice 2014/24/EÚ, ak sa uplatňuje.

Neprimerané náklady musí posúdiť verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pred začatím postupu verejného obstarávania. Preukáže sa to len vtedy, ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ poskytne objektívne a overiteľné údaje, z ktorých vyplýva, že napriek všetkým ostatným rovnocenným é podmienkam by rozdiel v nákladoch medzi postupom verejného obstarávania realizovaným s použitím týchto necenových kritérií a postupom verejného obstarávania bez týchto necenových kritérií presahoval 20 %. Objektívne a overiteľné údaje sú údaje založené na analýze trhu, z ktorých vyplýva, ako by sa uplatnením kritérií zvýšili náklady na projekty v rámci verejnej súťaže v porovnaní s kontrafaktuálnou analýzou nákladov, v ktorej by sa necenové kritériá uvedené v článku 25 neuplatňovali. Ako referenčná hodnota by sa mohli použiť náklady na posledné postupy verejného obstarávania. Údaje musia byť overiteľné v tom zmysle, že zainteresované strany musia byť informované o analýze, ktorú vykonal verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ.

([21]) Článok 32 ods. 2 písm. a) druhý pododsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

Keďže verejní obstarávatelia a obstarávatelia disponujú určitou mierou flexibility pri uplatňovaní necenových kritérií, a to napríklad aj vrátane možnosti vybrať si z rôznych dodatočných necenových kritérií uvedených v článku 25 ods. 3 alebo uplatniť dodatočnú necenovú požiadavku týkajúcu sa environmentálnej udržateľnosti, ako je stanovené v článku 25 ods. 2, odhad rozdielu v nákladoch sa musí zakladať na kritériách s čo najmenším možným vplyvom na náklady. Ak kritériá stanovené na tejto najnižšej úrovni vedú k odhadovaným rozdielom v nákladoch presahujúcim 20 %, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ sa môže rozhodnúť, že neuplatní necenové kritériá uvedené v článku 25 ods. 1 až 4.

D. **Medzinárodné dohody (článok 25 ods. 8 aktu o emisne neutrálnom priemysle)**

Výnimka uvedená v článku 25 ods. 8 aktu o emisne neutrálnom priemysle sa vzťahuje na situáciu, keď je dominantný zdroj dodávok zmluvnou stranou medzinárodných dohôd o verejnom obstarávaní. V článku sa stanovuje, že požiadavky na odolnosť by sa nemali vzťahovať na emisne neutrálne technológie, pri ktorých je dominantný zdroj dodávok viazaný Dohodou o vládnom obstarávaní (GPA) alebo inými príslušnými medzinárodnými dohodami, ktorými je viazaná aj EÚ, ak sa na postup verejného obstarávania vzťahuje príloha I k Dohode o vládnom obstarávaní alebo iná príslušná medzinárodná dohoda ([22]). Táto výnimka sa týka pôvodu výrobkov, nie miesta registrácie dodávateľa.

Ak si ako príklad vezmeme postup verejného obstarávania realizovaný verejným obstarávateľom z EÚ, ktorého cieľom je zakúpenie inštalácie solárnej fotovoltickej technológie, na tento postup sa bude vzťahovať príloha I k Dohode o vládnom obstarávaní (podmienka 1 je splnená). V oznámení o podieloch únijných dodávok sa uvádza vysoká závislosť (> 50 %) od krajiny X, pokiaľ ide o dodávky solárnych fotovoltických systémov (je potrebné uplatniť článok 25 ods. 7).

— Predpokladajme, že krajina X je zmluvnou stranou príslušnej medzinárodnej dohody upravujúcej verejné obstarávanie. Požiadavky na odolnosť sa preto nemusia uplatňovať na konečné výrobky a komponenty pochádzajúce z krajiny X.

— Predpokladajme, že krajina X nie je zmluvnou stranou príslušnej medzinárodnej dohody upravujúcej verejné obstarávanie. Požiadavky na odolnosť sa preto musia uplatňovať na konečné výrobky a komponenty pochádzajúce z krajiny X.

([22]) Príloha I k Dohode o vládnom obstarávaní obsahuje prílohy 1 až 5; ďalšie informácie nájdete tu: https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_app_agree_e.htm. Nástroj Európskej komisie zameraný na „verejné obstarávanie pre kupujúcich“ môže slúžiť na pomoc pri určovaní, či sa na daný postup vzťahujú príslušné predpisy: https://webgate.ec.europa.eu/procurementbuyers/#/procumementlocation.

PRÍLOHA I

REFERENČNÉ HODNOTY NA URČENIE PODIELU PRIDANEJ HODNOTY HLAVNÝCH ŠPECIFICKÝCH KOMPONENTOV KONEČNÉHO VÝROBKU EMISNE NEUTRÁLNEJ TECHNOLÓGIE

Solárne technológie

Konečné výrobky	Hlavné špecifické komponenty	% nákladov na hardvér konečného výrobku
Podkategória: Fotovoltické technológie		
Solárne fotovoltické systémy (modul, pevný montážny systém, invertor)	Polykryštalický kremík pre fotovoltiku	7,2
	Kremíkové ingoty pre fotovoltiku alebo ich ekvivalent	6,4
	Fotovoltické doštičky alebo ich ekvivalent	9,5
	Fotovoltické články alebo ich ekvivalent	20,4
	Solárne sklo	9,5
	Fotovoltické moduly	26,6
	Fotovoltické invertory	20,4

Veterné technológie na pevnine a technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori

Konečné výrobky	Hlavné špecifické komponenty	% nákladov na hardvér konečného výrobku
Podkategória: Veterné technológie na pevnine		
Veterné turbíny na pevnine	Gondoly (montáž)	8,4
	Náboje rotorov	2,4
	Hlavné ložiská systémov natáčania gondoly a listov rotora	5,9
	Priame pohony (vrátane generátora) a/alebo pohony využívajúce prevodové ústrojenstvo (vrátane generátora)	12,9
	Permanentné magnety veterných turbín	1,2
	Prevody veterných turbín	8,4
	Listy rotora	31,0
	Veže	29,8
Veterné turbíny na mori (bez prevodovky)	Gondoly (montáž)	5,8
	Náboje rotorov	3,5
	Hlavné ložiská systémov natáčania gondoly a listov rotora	5,8
	Priame pohony (vrátane generátora) a/alebo pohony využívajúce prevodové ústrojenstvo (vrátane generátora)	15,0
	Permanentné magnety veterných turbín	7,0
	Listy rotora	15,2
	Veže	8,1
	Základy/plávajúce platformy (pre veternú energiu na mori)	39,6

Konečné výrobky	Hlavné špecifické komponenty	% nákladov na hardvér konečného výrobku
	Podkategória: Veterné technológie na pevnine	
Veterné turbíny na mori (bez prevodovky)	Gondoly (montáž)	5,7
	Náboje rotorov	3,4
	Hlavné ložiská systémov natáčania gondoly a listov rotora	5,7
	Priame pohony (vrátane generátora) a/alebo pohony využívajúce prevodové ústrojenstvo (vrátane generátora)	14,6
	Permanentné magnety veterných turbín	1,1
	Prevody veterných turbín	7,8
	Listy rotora	14,9
	Veže	8,0
	Základy/plávajúce platformy (pre veternú energiu na mori)	38,8

Batériové technológie a technológie skladovania energie

Konečné výrobky	Hlavné špecifické komponenty	% nákladov na hardvér konečného výrobku
	Podkategória: Batériové technológie	
Batérie	Batériové sady	10
	Batériové moduly	10
	Batériové články	14
	Aktívne katódové materiály	27
	Aktívne anódové materiály	7
	Elektrolyty	8
	Separátory	8
	Zberače prúdu (vrátane tenkých medených a hliníkových fólií)	6
	Systémy riadenia batérií (BMS)	5
	Systémy tepelného riadenia batérie (BTMS)	5

PRÍLOHA II

POLOŽKY HS SÚVISIACE S KONEČNÝMI VÝROBKAMI EMISNE NEUTRÁLNYCH TECHNOLÓGIÍ A HLAVNÝMI ŠPECIFICKÝMI KOMPONENTMI

Konečný výrobok emisne neutrálnej technológie	Komponenty	Položka HS
Solárne fotovoltické systémy	Polykryštalický kremík pre fotovoltiku	2804
	Kremíkové ingoty pre fotovoltiku alebo ich ekvivalent	2804
	Fotovoltické doštičky alebo ich ekvivalent	3818
	Fotovoltické články alebo ich ekvivalent	ex3541(a)
	Solárne sklo	7005
		ex7006(b)
		7007
	Fotovoltické moduly	ex8541(a)
	Fotovoltické invertory	8504
	Fotovoltické sledovače a ich osobitné montážne konštrukcie	8479
Solárne tepelné systémy	Solárne tepelné kolektory (vrátane plochých a vákuových trubicových kolektorov, koncentračných systémov a vzduchových kolektorov)	8419
	Solárne tepelné absorbéry	8419
	Solárne sklo	7005
		ex7006(b)
		7007
	Solárne tepelné sledovače a ich osobitné montážne konštrukcie	8479
Veterné technológie na pevnine a veterné technológie na mori	Gondoly (montáž)	8501
	Náboje rotorov	8412
	Hlavné ložiská systémov natáčania gondoly a listov rotora	8482
	Priame pohony (vrátane generátora) a/alebo pohony využívajúce prevodové ústrojenstvo (vrátane generátora)	8501
	Permanentné magnety veterných turbín	8505
	Prevody veterných turbín	8483
	Listy rotora	8412
	Veže	7308
	Základy/plávajúce platformy (len pre technológie na mori)	7308

Konečný výrobok emisne neutrálnej technológie	Komponenty	Položka HS
Batérie	Batériové sady	8507
	Batériové moduly	8507
	Batériové články	8507
	Aktívne katódové materiály	2842
		2841
	Aktívne anódové materiály	3801 10
	Elektrolyty	2826
	Separátory	8507
	Zberače prúdu (vrátane tenkých medených, hliníkových, niklových a uhlíkových fólií)	7410
		7607 11
		7607 19
		ex7506(a)
	systémy riadenia batérií (BMS)	8537